

Handläggare	Godkänd av	
Joakim Segolsson	cRO Cecilia Looström	
Ersätter Kursplan Ledning av räddningstjänst 2009-15455	Kurskod LAR	Gäller från och med 2021-09-24

Ledning av räddningstjänst är en av fyra kurser i påbyggnadsutbildningen i räddningstjänst för brandingenjörer (RUB).

Ledning av räddningstjänst, 20p

Syfte

Kursen riktar sig till brandingenjörer och syftar till att ge deltagarna kunskapsmässiga förutsättningar att planera, leda, utvärdera och återföra kunskap vid räddningstjänst enligt Lag om skydd mot olyckor (LSO). Med räddningstjänst avses i detta sammanhang de räddningsinsatser som kommunerna och till viss del staten ska ansvara för vid olyckor och överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljön.

Kursdeltagarna ska även få kunskap om att leda och verka i stab samt dimensionera räddningstjänst. Kursen syftar vidare till att ge deltagarna kunskapsmässiga förutsättningar att samarbeta med andra myndigheter och organisationer inom ramen för räddningstjänst enligt LSO.

Lärandemål

Efter genomförd kurs ska deltagaren kunna:

- **Beskriva** hur planering för komplexa räddningsinsatser kan genomföras.
- **Tillämpa** ledning vid komplexa räddningsinsatser.
- **Använda** metoder vid räddningsinsatser.
- **Använda** beslutsstöd vid räddningsinsatser.
- **Beskriva** hur undersökning och dokumentation efter en räddningsinsats kan genomföras och hur resultatet kan återföras till verksamheten.
- **Tillämpa** aktuella lagstiftningar i samband med räddningsinsatser.

Innehåll

Planera för komplexa räddningsinsatser: Ger grunder för att utifrån till exempel statistik, aktuella händelser, olycksutredningar, planera för genomförande av komplexa räddningsinsatser. Resultatet kan bli t.ex. övningar utifrån objekt eller metoder, utbildningar, rutiner för till exempel taktik, standardrutiner, fordonståg, larmplaner, stabsinstruktioner och insatsplaner. Med komplexa räddningsinsatser avses i detta sammanhang insatser som präglas av till exempel ett mycket stort hjälpbehov, stor utbredning i tid eller i rummet, eller stora osäkerheter.

Ger även grunder för att - utifrån faktorer som till exempel geografi, befolkningfaktorer (socioekonomiska, demografiska, rörelser över dygnet och året, mm), infrastruktur, kommunens risk- och sårbarhetsanalys, riskbild, kommunens handlingsprogram för räddningstjänst - kunna dimensionera räddningstjänst.

Ledning vid komplexa räddningsinsatser: Med utgångspunkt i ett nationellt och enhetligt ledningssystem för kommunal räddningstjänst, ges såväl grundläggande som fördjupad kunskap kring ledning vid komplexa räddningsinsatser. Centralt är förmåga att bedöma ledningsbehov samt kunna anpassa ledningsförmågan och organisera arbetet i samband med räddningsinsatser utifrån detta och med förståelse för ledningssystem, processer, ledningsfunktioner och roller. Centrala begrepp som behandlas är ledningsbehov, hjälpbehov, riskbedömning, underlag för insatsplaner, ledningsstöd, metodval, resursbehov, beslutsfattande och kommunikation.

Vidare behandlar hur samordning och samverkan med berörda myndigheter och organisationer i samband med räddningsinsatser, kan ske. Ger grundläggande kunskaper om samverkande organisationer, deras respektive roller samt arbetssätt. Förutom polisens och akutsjukvårdens respektive organisationer behandlas även transportmyndigheter och övriga myndigheter ansvar för statlig räddningstjänst. Sambandssystem och utrustning behandlas.

Kursen ger grundläggande kunskaper kring hur staber kan organiseras och ledas samt tillämpning av stabsmetodik och stabsverktyg.

Kursen ger grundläggande kunskap om reaktioner vid en traumatisk händelse och vikten av emotionellt bemötande av drabbad personal, hjälpsökande och allmänheten. Vidare ges en orientering om krisstöd och om olika samtalsformer såsom kamratstöd och avlastande samtal.

Kursmålet behandlar även teorier och aspekter vid beslutsfattande i komplexa och dynamiska situationer, hur osäkerhet och stress påverkar samt hur vi, med kunskap om ovanstående, kan skapa bättre förutsättningar för vårt beslutsfattande.

Vikten av att kunna förmedla adekvat information till berörda parter, såväl internt i organisationen som externt (allmänhet och samverkande

organisationer, m.fl.) behandlas. Dessutom får den studerande kännedom om svenska mediala förhållanden och träning i att möta massmedia på skadeplats, vid presskonferenser och i andra sammanhang.

Metoder för räddningsinsats: Fokus ligger på att i olika roller och funktioner som förekommer inom kommunal räddningstjänst kunna utöva ledning genom att identifiera, värdera och använda metoder för genomförande av räddningsinsatser vid till exempel brand, utsläpp av farliga ämnen och räddning, vid olika typer av situationer.

Beslutsstöd vid räddningsinsatser: Ger kunskap i att identifiera och tillämpa beslutsstöd i samband med räddningsinsatser. Beslutsstöden kan bestå av experter, insatsplaner, informationssystem, litteratur samt tolkningsunderlag för fysikaliska och kemiska data för farliga ämnen.

Undersökning och dokumentation efter räddningsinsatser: Ger grundläggande kunskaper om hur olycksorsaker, olycksförlopp och räddningsinsatsens genomförande kan undersökas och exempel på systematisk erfarenhetsåterföring lokalt och nationellt. Behandlar olika metoder och dess skälighet för undersökning och utvärdering. Olika nivåer av innehåll och omfattning av dokumentation efter en räddningsinsats (t.ex. händelserapport och olycksutredning) behandlas också.

Aktuella lagstiftningar i samband med räddningsinsatser: Området behandlar aktuell lagstiftning med tonvikt på Lag (2003:778) om skydd mot olyckor, där bl.a. räddningschefens samt räddningsledarens skyldigheter och befogenheter lyfts fram. Underliggande förordningar, föreskrifter och allmänna råd behandlas också. Innehållet behandlar även annan, närliggande lagstiftning exempelvis del av trafikförordningen, miljöbalken, förvaltningslagen, arbetsmiljölagen, kommunallagen, sevesolagstiftningen etc. Kursen lyfter även fram området offentlighet och sekretess ur ett juridiskt perspektiv samt hur detta kan komma att påverka arbetet och personalen vid en räddningsinsats. Slutligen behandlas även områden som ansvarsförhållande, skadestånd och ansvar.

Pedagogik och metodik

Kursen kan ses som ett led i ett flexibelt, livslångt lärande som ska svara mot en snabbt föränderlig omvärld. Kursen innebär stor flexibilitet beträffande tid, plats och pedagogisk metod.

Under kursen ges möjligheter till utveckling av såväl teoretiska som praktiska kunskaper. Kunskaperna integreras med medvetenhet om attityder och värderingar. Kursen strävar efter att vara jämställdhetsintegrerad och genus- och mångfaldsperspektiv beaktas i kursen. Pedagogik, metodik och undervisning åsyftar till att vara exemplifierande och förebildlig avseende människors olikheter, etnisk mångfald och jämställdhet.

I kursen främjas ett aktivt och undersökande arbetssätt. Detta innebär att den studerande utvecklar både sina kunskaper och sin förmåga att lära. Arbetssättet stärker förmågan att samarbeta, arbeta med problemlösning, ta ansvar för det egna lärandet samt göra självständiga och kritiska bedömningar. Pedagogik och metod ska stärka den studerandes förmåga att ta ansvar för och leda verksamheter.

Kursen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Resultat från forskning och utveckling tillvaratas fortlöpande i kursen. I de ämnen där det är möjligt eftersträvas det att knyta samman de kunskaper den studerande har med sig från brandingenjörsprogrammet och de kunskaper som RUB ger.

Upplägg och omfattning

Kursen omfattar **20 studiepoäng**, vilket motsvarar tjugo veckors heltidsstudier platsbunden utbildning vid MSB Revinge.

Läromedel

Den litteratur som behandlas under kursen redovisas löpande under kursens gång.

Examination och betygssättning

Examination kan genomföras på hel eller del av kurs. Examinationen kan göras skriftligt, muntligt eller genom praktisk tillämpning. Kursansvarig lärare informerar löpande under programmet om vilka examinationsformer som gäller för kursen och när dessa äger rum.

Studerande ska erbjudas ytterligare examinationstillfälle senast två månader efter ordinarie examinationstillfälle. Undantag från denna regel kan ske, om det finns särskilda skäl eller när det inte är möjligt på grund av terminsslut. Utöver ordinarie examinationstillfälle ska minst två examinationstillfällen erbjudas studenten inom ett år från ordinarie examinationstillfälle.

På kursen ges betyget Godkänt eller Icke Godkänt.